

Den Haag

101

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan: de Gemeenteraad

Datum

2 juni 2020

Onderwerp

Afdoening motie "stop straatintimidatie in Den Haag"

Ons kenmerk

BOW/2020.30

RIS297503

Contactpersoon

Henri van der Heijden / Ginny Martens

Dienst

BSD / OCW

Afdeling

Telefoonnummer

14070

E-mailadres

Uw raad heeft tijdens de bespreking van de Voorjaarsnota/Algemene beschouwingen (RIS296820) op 6 juli 2017 de door het raadslid de heer Grinwis ingediende motie "Stop straatintimidatie in Den Haag" (RIS297503) aangenomen.

De motie luidt als volgt:

Constateerende, dat:

- *uit onderzoek in Rotterdam¹ blijkt dat 84% van de vrouwen in de leeftijd van 18-45 jaar te maken heeft met seksuele straatintimidatie en dat bij een aangescherpte definitie van dit fenomeen nog steeds 44% van alle ondervraagde vrouwen in Rotterdam aangaf een dergelijk irritant, lastig, beledigend, bedreigend en/of beperkend gedrag het afgelopen jaar had meegemaakt;*
- *de cijfers in Amsterdam² eveneens een dramatisch beeld laten zien met 59% van de vrouwen en 83% van de vrouwen in de leeftijd van 15-34 jaar die in 2016 aangaven het afgelopen jaar te zijn geconfronteerd met een of meer vormen van (seksuele) straatintimidatie, zoals nasissen, naroeppen, agressief om seks vragen, achternalopen en zelfs betasten en in het nauw drijven;*
- *de gemeente Rotterdam³ en de gemeente Amsterdam⁴ ieder de afgelopen tijd met een aanpak voor de bestrijding van straatintimidatie zijn gekomen, die bestaat uit een combinatie van repressieve en preventieve maatregelen;*

Overwegende, dat:

- *het college om redenen van handhaafbaarheid tot dusverre niet wil overgaan tot strafbaarstelling, zoals Amsterdam en Rotterdam, maar dat de burgemeester tijdens de*

¹ <http://www.persberichtenrotterdam.nl/uploads/pvastraatintimidatie.pdf>

² https://www.ois.amsterdam.nl/pdf/2016_straatintimidatie%20in%20amsterdam.pdf

³ <http://www.persberichtenrotterdam.nl/bericht/2071/Rotterdam-gaat-seksuele-straatintimidatie-strafbaarstellen/> en

<http://www.persberichtenrotterdam.nl/uploads/pvastraatintimidatie.pdf>

⁴ <https://www.amsterdam.nl/actueel/nieuws/straatintimidatie/>

commissievergadering over de programmarekening 2016 van 15 juni jl. wel heeft aangegeven te willen kijken naar preventieve maatregelen;

Van mening dat:

- *iedere vrouw of welke persoon dan ook veilig over straat moet kunnen in Den Haag, zonder te worden lastig gevallen, gekwetst, beledigd, bedreigd of beperkt in het gevoel van persoonlijke vrijheid;*

Verzoekt het college:

- *in navolging van de gemeenten Rotterdam en Amsterdam, met relevante partners in de stad een brede aanpak op te stellen om straatintimidatie in Den Haag tegen te gaan met daarin aandacht voor preventie en bewustwording bij daders, slachtoffers, omstanders en opsporingsambtenaren en de raad over de voortgang en het resultaat te informeren.*

Hierbij informeert het college de raad over de afdoening van de motie. Deze motie wordt gelijktijdig afgedaan met de motie “Pikpraat-app tegen straatintimidatie” (RIS304661) daar de moties in elkaars verlengde liggen.

Straatintimidatie

Het Gerechtshof Den Haag heeft in haar uitspraak van 19 december 2019 geoordeeld dat de bepaling in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van Rotterdam die zogenoemde straatintimidatie strafbaar stelt, in zijn geheel in strijd is met de vrijheid van meningsuiting zoals bepaald in de Grondwet.

Kernvraag in dit proces was of het de lokale overheid is toegestaan om dergelijk gedrag (taalgebruik en gedragingen) strafbaar te stellen of dat alleen de wetgever in formele zin (de Tweede en Eerste Kamer) daartoe bevoegd is, omdat daarmee mogelijk een inbreuk wordt gemaakt op de vrijheid van meningsuiting. De conclusie van het hof is dat alleen de wetgever in formele zin daartoe bevoegd is. Een verbod op straatintimidatie kan dus niet worden opgenomen in de APV.

In dat kader merkt het college op dat al in maart 2018 een voorstel van wet is ingediend bij de Tweede Kamer tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het strafbaar stellen van seksuele intimidatie. De Tweede Kamer moet zich nog over dit wetsvoorstel buigen (dossier: 34 904). Dat wetsvoorstel is in consultatie geweest bij de Nederlandse Orde van Advocaten. Deze merkt op dat een dergelijke verbod, ook als het is vastgelegd in een formele wet, moeilijk handhaafbaar zal blijken. De Raad van State komt in zijn advies van 28 februari 2019 tot dezelfde conclusie, maar merkt daarbij op dat in zijn algemeenheid strafbaarstelling van een bepaalde gedraging een normerende werking kan hebben en dat in die zin ook strafbaarstelling van seksuele intimidatie zeker waarde kan hebben.

De praktijk in Rotterdam heeft laten zien dat een verbod zeer lastig handhaafbaar is. Directe vervolging (zonder aangifte) door opsporingsambtenaren is slechts mogelijk op heterdaad. Dat zal vrijwel niet voorkomen. Dit blijkt uit het feit dat in Rotterdam de app om straatintimidatie te melden veelvuldig (meer dan 2000 meldingen in 2018) wordt gebruikt. Dit heeft slechts tot één casus geleid waarin de BOA toevallig getuige was van de straatintimidatie. In de andere gevallen was opsporing en bewijsvoering onmogelijk, hetgeen tot teleurstelling en frustratie heeft geleid bij de aangevers.

Het voorgaande neemt niet weg dat het college -bij voorkeur in G4 verband- bij de landelijke wetgever zal aandringen op landelijke kaders, al was het maar om de normerende werking die hiervan uitgaat. Tot die tijd, maar zeker ook daarna, zal het accent in de gemeentelijke aanpak van seksuele intimidatie vooral moeten liggen op preventie, educatie, voorlichting en opvoeding.

Haagse aanpak straatintimidatie

Het college streeft ernaar dat iedereen zich altijd en overal veilig voelt op straat. Met diverse instrumenten brengen we de problemen rond fysieke en seksuele intimidatie van mensen in kaart. Aangiften en meldingen bij politie of andere instanties, bevolkingsonderzoek naar de veiligheidsbeleving en focusgroepen om seksuele intimidatie te bespreken, zijn daar voorbeelden van.

Om zichtbaar te maken dat we de problemen rond veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte aanpakken, zal de gemeente zich vanaf het najaar 2020 formeel aansluiten bij het Safe Streets programma van UN Women (de vrouwenrechtenorganisatie van de Verenigde Naties). Als Safe Streets gemeente worden problemen rond veiligheid van vrouwen in de openbare ruimte aangepakt, in samenwerking met relevante organisaties en vrouwen zelf, onder andere door middel van onderzoek, bewustwording onder vrouwen én mannen en maatregelen in de openbare ruimte.

Daarnaast is het college momenteel bezig met een actieprogramma om vrouwenemancipatie te bevorderen. Het vergroten van de bewustwording van Haagse inwoners over grensoverschrijdend gedrag is één van de doelstellingen in het actieprogramma. Naar verwachting zal het actieprogramma voor de zomer worden gepresenteerd.

Het college beschouwt de motie hiermee als afgedaan.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris a.i.,

de wnd. burgemeester,

Ilma Merx

Johan Remkes